

Gwahardd Ambiwylansys rhag cael eu defnyddio fel gwelyau ychwanegol ar gyfer ysbytai

Y Pwyllgor Deisebau | 4 Tachwedd 2024
Petitions Committee | 4 November 2024

Cyfeirnod: SR24/9547

Rhif y ddeiseb: P-06-1471

Teitl y ddeiseb: Gwahardd Ambiwylansys rhag cael eu defnyddio fel gwelyau ychwanegol ar gyfer ysbytai

Geiriad y ddeiseb: Mae pobl yn marw HEB FOD ANGEN oherwydd nad oes Ambiwylansys ar gael, gan eu bod yn cael eu defnyddio fel gwelyau ychwanegol y tu allan i ysbytai ag unedau achosion brys ledled Cymru.

'Ni all y sefyllfa sydd ohoni barhau': Mae parafeddygon yng Nghymru yn rhybuddio bod cleifion yn aros hyd at 26 awr i fynd i'r ysbyty.

Dywedodd prif weithredwr Gwasanaeth Ambiwylans Cymru, Jason Killens, wrth Sky News nad oedd 38% o'i ambiwlansys ar gael yn ystod mis Rhagfyr oherwydd yr oedi hir wrth gael cleifion i mewn i ysbytai.

1. Cefndir

Nid yw ambiwlansys yn cael eu defnyddio'n swyddogol fel gwelyau ychwanegol ar gyfer ysbytai, ond mae'r broblem o ambiwlansys yn gorfod aros y tu allan i adrannau brys oherwydd oedi wrth drosglwyddo cleifion i staff ysbytai wedi cynyddu ers pandemig Covid-19.

Mae oedi wrth drosglwyddo cleifion yn digwydd pan nad yw criwiau ambiwlans yn gallu ymateb i alwadau newydd tra'n aros i drosglwyddo cleifion i adrannau brys. Mewn rhai achosion, mae hyn yn golygu bod y claf yn cael ei adael i aros yn yr ambiwlans, ond mewn achosion eraill efallai y bydd y claf yn cael ei symud i'r adran achosion brys, ond nid yw criw'r ambiwlans yn gallu cwblhau'r broses drosglwyddo o hyd.

Mae [canllawiau GIG Cymru](#) yn dweud y dylid trosglwyddo gofal cleifion o griw ambiwlans i staff ysbyty ar gyfer brysennu neu asesu o fewn 15 munud. Mae canran y trosglwyddiadau sy'n digwydd yn llwyddiannus o fewn 15 munud i gyrraedd ysbyty wedi bod yn gostwng ers pandemig Covid-19. Cyrhaeddodd ei lefel isaf ym mis Ebrill 2024, pan mai dim ond 14.8% o'r trosglwyddiadau oedd yn digwydd o fewn 15 munud.

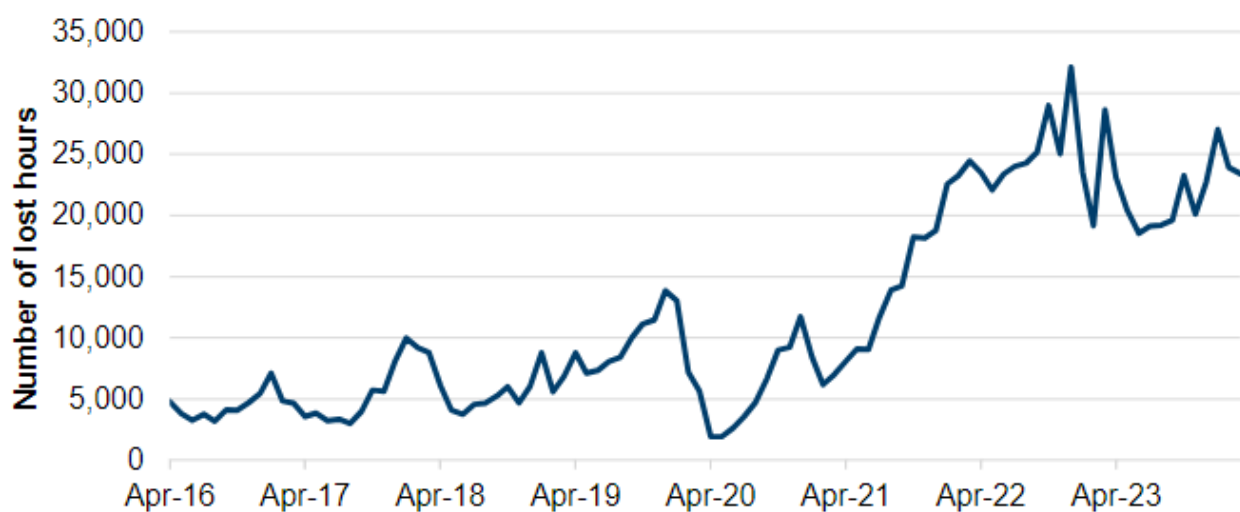
Canran o hysbysu i drosglwyddo o fewn 15 munud i gyrraedd ysbyty

Ffynhonnell: [Dangosyddion Gwasanaeth Ambiwylans Misol](#), Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru

Mae ystadegau Llywodraeth Cymru yn dangos bod nifer yr oriau ambiwlans sy'n cael eu colli oherwydd oedi wrth drosglwyddo wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gydag ychydig llai na phum gwaith cymaint o oriau wedi'u colli yn 2023-24 o gymharu â 2016-17. Bu cynnydd sylweddol yn nifer yr oriau a gollwyd yn dilyn pandemig Covid-19.

Nifer yr oriau a gollwyd ar gyfer y gwasanaeth ambiwlans yn dilyn hysbysiad i drosglwyddo mewn adrannau achosion brys

Ffynhonnell: Tueddiadau yng ngweithgarwch gofal brys a gofal mewn argyfwng y GIG ar Mawrth 2024, Llywodraeth Cymru

Canfu adolygiad clinigol gan Gymdeithas Prif Weithredwyr Ambiwlansys, a edrychodd ar sampl o oedi wrth drosglwyddo dros awr a ddigwyddodd yn Lloegr ym mis Ionawr 2021, fod cyfran sylweddol o gleifion wedi profi niwed o ganlyniad. Canfu fod 8/10 wedi profi rhywfaint o niwed, tra bod 1/10 wedi profi niwed difrifol. Maen nhw'n disgrifio'r canfyddiad hwn yn hynod bryderus ac yn dweud ei fod yn gwbl annerbyniol i bawb sy'n ymwneud â gofal cleifion.

3. Camau gan Senedd Cymru

Drwy gydol y Senedd hon, mae'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol wedi bod yn edrych sut y gellir gwella llif cleifion drwy ysbytai. Cynhaliwyd ymchwiliad byr

yn 2022 yn canolbwyntio ar ryddhau cleifion o ysbytai ac effaith hynny ar lif cleifion drwy ysbytai. **Canfu'r Pwyllgor** bod oedi wrth ryddhau cleifion o ysbytai yn cael effaith ar wasanaethau ambiwlans, fel y dangoswyd gan y niferoedd mawr o ambiwlansys a welwyd yn ciwio y tu allan i adrannau damweiniau ac achosion brys ledled Cymru.

Dywedodd Jason Killens, Prif Weithredwr, Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru, wrth y Pwyllgor:

In December, 25 per cent of our available capacity, our fleet, was lost in delayed handover in emergency departments. Of course, that's a direct consequence, as colleagues have already said, of pressure across the system and delayed discharge. What that means for us, of course, is that we've got patients and our crews waiting at the emergency department to enter the hospital and continue treatment, but, importantly [] there are patients in the community that we are unable to respond to as a result of [] that capacity, being held at the emergency department.

Dywedodd:

I'm clear that the level of service that we're offering to those patients is unacceptable, and we're doing everything we can to improve that.

Cynhaliodd y Pwyllgor lechyd a Gofal Cymdeithasol **sesiwn graffu gyffredinol ddilynol gydag Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru** ym mis Mai 2024. Dywedodd Jason Killens wrth y Pwyllgor mai oedi wrth drosglwyddo i adrannau brys yw'r her unigol fwyaf i'r gwasanaeth ambiwlans.

Disgrifiodd y pwysau sy'n cael ei deimlo ar draws y system:

what causes the response delays is our inability to hand over patients at the emergency department, and what causes that problem is the fact that there's a problem with flow through the hospital, through the emergency department into the hospital and back out into the community, particularly in adult social care. So, at any one time, there are something in the order of between 1,200 and 1,500 patients in beds in our hospitals across Wales who could be back in our communities. And we can't get those patients safely back into communities because of problems, particularly in adult social care, with capacity, availability and so on.

4. Camau gan Lywodraeth Cymru

Wrth ymateb i'r ddeiseb hon, dywedodd Jeremy Miles AS, Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol:

The Welsh Government has been explicit with health boards that it is not acceptable for people to be kept waiting long periods in ambulances outside emergency departments.

Mae'r ymateb yn dangos bod Llywodraeth Cymru yn buddsoddi mwy na £180m eleni i gefnogi byrddau iechyd a byrddau partneriaeth rhanbarthol i reoli mwy o bobl yn y gymuned yn ddiogel ac mae'n honni y bydd hyn yn helpu i ddatgloi capasiti ambiwlansys a gwella ymatebolrwydd.

Yn 2021, i gydnabod y pwysau parhaus a dwysach ar y system gofal brys a brys a'r risg cysylltiedig o niwed i gleifion a staff, datblygodd Llywodraeth Cymru chwe nod ar gyfer gofal brys a gofal mewn argyfwng a chyhoeddodd £25m o gyllid cenedlaethol cylchol i gefnogi Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG i'w cyflawni.

Cyhoeddwyd llawlyfr polisi cysylltiedig ym mis Chwefror 2022 ac mae'n cynnwys y targed:

Gwella cyfraddau trosglwyddo cleifion o ambiwlans, sicrhau nad yw unrhyw un sy'n cyrraedd Adran Argyfwng mewn ambiwlans yn gorfod aros am fwy na 60 munud o'r adeg y byddant yn cyrraedd hyd nes y cânt eu trosglwyddo i ddwylo clinigwr – erbyn diwedd mis Ebrill 2025. Bydd nifer y bobl sy'n aros am fwy na 60 munud cyn cael eu trosglwyddo o ambiwlans yn lleihau'n flynyddol hyd yr adeg honno.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Ddatganiad Ansawdd ar gyfer Gofal mewn Adrannau Achosion Brys ym mis Mawrth 2024.

Bu rhywfaint o welliant o ran lleihau oedi wrth drosglwyddo. Mae diweddariad rhaglen chwe nod 2023/24 yn amlygu bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi gwella perfformiad trosglwyddo ambiwlans yn sylweddol dros y 18 mis diwethaf; dileu oedi mewn ambiwlansys 4 awr a lleihau nifer yr achosion o oedi 2 awr i lai nag 1 y cant o'r rhai sy'n cyrraedd drwy broses ymuno newydd a Pharth Asesu a Thriniaeth Gyflym.

Dywedodd Eluned Morgan AS, Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar y pryd, mewn datganiad ar y diweddariad:

Fodd bynnag, mae amrywiad diangen mewn perfformiad ledled Cymru, a'r problemau yn gysylltiedig yn gynhenid â heriau wrth gefnogi rhyddhau cleifion o'r ysbyty i'r cartref yn brydlon.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.